

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

nämnde dato transporterad af Abraham Hillphers och son uppå Mälaren, Erik Gustaf Tunmark i Kongsberg och Norrige. Då brefvet framkom, war berörde sedel uttagen, som där före almant efterlyses, med löfte om hederlig wedergålning åt den, som sedlen återskaffar. Beshörig annotation är redan skedd i Riksens Ständers Banque.

Den 26 dennes försäljes på Frälse-Hemmanet Staffingelund, ej allena nämnde Hemman med tillhörande Torp, utan ock Lindelycka; bägge en fjerdedels mil ifrån Falkenberg, och uti Staffinge Söken belägne; bägge hela Hemman of alrabäste Frälse, och lediga at tillredas wid Michaelis-tiden. Om beskaffenheten mera härnäst.

En Musicus, som spelar på den stora Davids harpa, är hitkommen, och utbjuder sin tjänst; om någon åstundar des information på nämnde instrument, eller wil annars höra des harposlag. Han bor på Walsgatan i Nybergiska huset.

Jungfru Lund har rum för 2 husbäll, item en handelsbod åt gatan, at hyra til Michaelis-tiden. Hon bor på Drottningegatan.

En wid lille bomen liggande båt, med segel och tillbehör, är sal: om priset kan ågaren höra, som bor hos Skräddaren Carlström på Kronhus-gatan wid wallen.

Om några fenster, något brukade, fulle tarfwas, gifwes där om hos mig mundtelig under rättelse.

** **

Göteborgska Magasinet.

Lördagen, den 14 Augusti 1762.

Tankar om Landtmanna-tillag och närings-fång.

År 1760 skref jag något om almogens tillag uti smide och slögdrände: nu kommer jag til det, som är både almännare och wigtigare. Måhelig, at jag selar i det som jag anförer efter andras berättelser; men jag håller dock ämnet wärdigt, at närmare öfwerwågas, jämwal af de män som äro kallade, at wårda menighetens wälfärd. Ach, huru lyckelig wore jag, om icke mine enfaldige tankar blewo förkastade.

Wåfnad är et gammalt nyttigt närings-fång; det har spinning til grund, och är en systa, som jämwal Skriften berömer. Det kommer mig ej wid, at en hop af wåre hederlige Fruntimber, som dageligen wålfwa sina händer på spel-bordet, knapt kunna spinna en rull garn til slit-låroft. De må sjelfwa förswara det. Det fågnar oss likwål, at wi hafwe förnåma Fruntimber

Rf

berf

ber, som hålla för en heder, at uträcka sin hand til räckten. Vårt kära Gädernesland är et bland de ljufvigaste i anseende til des läge: det här, under den tiden åkerbruket skal skötas, tilsräckeligen långa dagar; men när hösten kommer, bärgningen och höst-sådet är förbi, och vintren til stundar, blifwa ock nätterna så långa, at nödsvändigt quinfolken på de orter, där de ej beskaffa sig med tröskningen eller skogs-förslor, måste gripa til något at röra, eller som mine Sotneboar kalla det, at hänga händerna på; och jag kan omögeligen gifwa förslag på något bättre, at sysslosätta dem med, än spinräckten.

Det förstås, at den som skal förwårftwa sit bröd, med det verktyget, är til at beklaga. En fattig gumma, som skal spinna lin-garn för andra, har sannerligen på vårt Halländska sätt mindre at lefwa på, än den som sitter på en fåsning fången. Men med almogens hustrur, pigor och dötrar är det annorlunda beskaffat. Mannen hemtar bröd och dricka från logan, gumman hemtar mjölk utur fåhuset: när hon har syllat, som det kallas, det är ansat swin, gås och höns, som falla på hånnes andel; så går hon in til spinräckten: hon spinner wid samma eld, där hånnes aftenmat kokas: sedan måltiden är hållen, och hon mjölkat sina kor, sätter hon sig åter til spinräckten, til des quållfudet är, och hon lägger sig til sångs. När tuppen galet, står hon åter up, och har ofta 4 goda timar til dager, at spinna på. Under detta arbetet sitter

Gossen och Kardar ull, de smärre Glicforna spinna blånar, och de minsta låsa för sin mor i Cas-tehesen.

Mark's härads sysslosätter sig mest med lin-wåsnad, och som jag tror, är Berghems och Surteby orten i synnerhet bestålsam: deras spinnesflugor förtjena at beskriwas. Jag kan ej säga, om Marbo-lårftet förtjenar det onda ryktet, det har at ej wara starkt. Jag har sedt des dräll i almånhet wara ganska tun; men jag kan tänka tilverkningen rättar sig efter betalningen. Jag har mig ej bekant, om en sådan ort gifwes mer för spin- och wåfning som Mark. Jag har gifwet agt på deras handlag, och funnet, at de på lika tid spinna dubbelt emot våra Halländska pigor. De äro dock ej nöjde med det garn, de hiefswe spinna, fast Mansfolken ofta hjälpa dem; utan de köpa upwårpat garn ifrån Halland, och tilverka sålunda en ansenlig mängd af lin-wåsnader.

Jag håller oförgripeligen före, at en så gånkelig handtering förtjenar at muntras och låstas. Swånne ting äro i synnerhet ej på den fot, de skulle wara, efter mit lilla tycke, nämligen lin-beredningen och försälningen.

Jag går ej med lin-beredningen sångre tillbaka, än då det är lin, som kan häftas. Ehuruwål här wore mycket at påminna om frödet, utlådet, ruffningen, som af många här i orten ej sker förr, än linet är förmoget, och barken skör, åfwen wid torkningen, som sker hos oss i dårtill

inrättade badstugor, däri ofta linet för hårdt torckas m. m. Men när det blifwet lin, bör de efter mit tycke det bästa utskäras till sit, och det sämre till sit bruk. Jag har sedt, at det grovaste Liffändiska linet med en liten smörg och bultning blifwet så fint, at man kunnat spinna där af det finaste garn. Framledne Herr Commerceraðet och Riddaren Alströmer wisade mig fordom prof af linberedning, och blånans kamning till sin spinst; och jag har i föreläsa det är sedt Swenskt olje-lin. Att detta bär mig mer kundskap i et ämne, som sysselsätter så många människor. En kort och tydlig beskrifning här om kunde ju tjena almånheten: skulle icke på detta sättet Warndorffer = Bieffelds och Hollands = läroster, tillika med flising och Kammardukar, blifwa tillverkade i hwarje Staden? Skulle då icke alla fina sorter tråd kunna spinnas med Swenske fingrar?

Försälningen torde behöfwa hjelp af annat slag. Ty som Boerås Handlande äro nästan de endaste afnämne till almogens tillverkningar; hwaraföre de äro både heder och beröm värde; så kunna de likwäl ej alltid wara tillstädes, då Bondes gumman sådt ned sit wäffwecke, och är nödtvånigt efter penningar; utan då köper den för mögne grannen af den fattige; och som han wet des torftighet, skonar han honom intet, utan blir den grymmaste blodigel. Kunde detta förbyggas, så at den fattige finge lika så mycket för sin wäfnad som den rike; skulle med Guds hjelp

hjelp orten bringas till jämnare wälmåga, hwilken är nyttigare bland almogen, än stora Capitel hos den ene, med fleras wantrefnad i nägden. (Fortsättning härnäst.)

Swad nytt i Staden?

Korta Stadsnyheter.

Götheborgsfe Wexelcourser.

Onsdagen, den 1 i Augusti.

London	- -	94 $\frac{1}{2}$	- -	Dal. R:mt.
Amsterdam	-	87 $\frac{1}{4}$	dub. uso	M: R:mt.
Hamburg	-	87	- -	M: R:mt.

Ankomne äro Skepparne Pieter Curtees ifrån Ahlborg med barlast, Jacob Sparman Person ifrån Crofwik med salt, Peder Guldager ifrån Ahlborg med victualie-waror, Hugh Boyd ifrån Irvine med barlast, och David Ingelis ifrån Bremen med dito.

Utgångne äro Skepparne Håkan Olufsson till Hamburg med järn, Christian P. Mörk och John Wilkie till Scotland, och Hans Lamberg till Irland med järn och bräder.

Selsingör. Den 6 Augusti gingo härigenom Skepparne Anders Dahlberg ifrån Colberg till Götheborg med barlast. Den 7 dito,

Lorents Stabeus, och Wallentin Stemming
ifrån Wisby och Danzig til Göttheborg med
kalk och aska, Herman Sneider ifrån Stock-
holm til Bremen med tjära, Thomas Barnard,
och Hans Lindh ifrån Stockholm til Angeland
och Portugal med järn, Johan Bogren ifrån
Gefle til Lissabon med dito, Gemmar Nilsson,
och Anders Nilsson ifrån Göttheborg til Wis-
mar med sill, Paul Stephanson ifrån Götthe-
borg til Colberg med sill, Nils Nilsson, och
Per Andersson ifrån Göttheborg til Königsberg
med dito. Den 8 dito, Abraham Syffes Ba-
ker, Jochim Heitman, och Albrecht Wallis
ifrån Stockholm til Gröning och Amsterdam
med tjära, Olof Olofsson ifrån Stockholm til
Viana med järn, Kolof Kolofs Meuro ifrån
Wolgast til Amsterdam med stäfwer, Paul
Stake ifrån Göttheborg til Stockholm med sill.

Små Kyrko-tidningar.

J går ankom hit til Staden Stiftets Hög-
wördige Biskop, Herr Doctor Erik Lamberg,
och lyckönskades af Consistorio, Gymnasii
Scholæ och Preste-staten.

J Swenska Församlingen äro ifrån den 1
til den 12 dennes födde 7 Gosse- och 4 Flicko-barn:
Döde Fru Alnroth, af lungfot, Pigan Carri-
na Larsdotter, af förstopning, och 6 barn af
kröfsjuka, trösken, koppor och slag.

J Svenska Församlingen födt 1 barn.

J Kron

J Kronhus = Församlingen födde 4 barn:
Wigde Soldaten, Måns Wallerstedt och Ma-
ria Olofsdotter: Döde Dragonen, Jon Rims-
berg af rödsot, och 1 barn af koppor.

EPIGR. C.

Adjumenta Deus nisi sustulit omnia,
tantam

Quis possis Mentem noscere; culpa
tua est.

Si loca vitares, ubi gratia personat,
ecqua

Culpa Dei? Christum prædicat orbis;
adi.

Rundgörelser.

Ostindiska Compagniet härstädes låter den
17 dennes på Stadens auction försälja des til-
hörige, och på Ladugårds ågor wid Rivieret
belagne sille-salteri, Majwiken, uti det tillstånd,
hwaruti det nu til åbyggnad och alla inrättningar
befinnes; doch komma de inredningar, om hwil-
ka med Handtwerkare Contracter äro slutne,
på Compagniets egen kostnad at fullbordas.

På Staffinge-lund är, utom nödige ut- och
Ladugårds hus, en med tegel-tak wäl försedd
ny bygning, innehållande sal och tvåanne kam-
rar med kakelugnar uti, å ena, jämte dagelig
stuga

stufwa med kakelugn, tvåanne kamrar och kök å andra sidan om förstugan, som går igenom hela bygningen; samt en fulkomligen god källare och wind. Utför denna bygning i söder, står en både stor och wacker trädgård, och utmed gården en brun med ganska godt watten; äfwen som ågorna äro wäl häfdade. Det andra Hemmanet Lindelycka, har wakraste läge, wäl häfdade ågor och Bondehus: utomdes är wid desse Hemman mycken och rik torf-skörd, ungele och löf-skog, mycket god ång, och widlyftig utmark, äfwen del uti fiske-watten, jämte kort och god wäg til kyrka, qwarn, Stadens landswägen och salt-sjön.

Koppymningen förjattes i höst uti Frimurare-barn- och ymnings-huset; och tackas wederbörande där om anmäla sig, inom slutet af denna månad, hos Kongl. Lif-Medicus, Herr Carl Didrich Engelhardt.

En wind och et loft hos Fru Ahman står at hyra.

Nästkommande Tisdag, som är den 17 denes, kommer afledne Handelsmannen Hernsdahls arfingars hus, at til den mestbudande försäljas, då ock i samma hus, sängkläder och några husgeräds saker blifwa försälde.

En hel tomt upå Dwarnebergs-gatan är til salu; och kan om priset med Spil-smeden Worm accorderas på Dwarneberget.

Göteborgska Magasinet.

Lördagen, den 21 Augusti 1762.

Fortsättning om Landtmanna-tiltag och närings-fång.

Jag beder at så wid detta ämnet frambara en berättelse om dräts-wäfnadens upkomst i Mark. Min sagesman war den sifte Uttelägen, så wida jag wet, af de gamle Kloster-wäfware. Jag menar at någon gammal Holländare, såsom innehafware af Als-Kloster, förmodeligen en de Geer, inrättat på Als-Kloster en Linne-Fabrique; därifrån hafwa wäfware utkommet i de omliggande Soken. Med sine på Klosteret förtjente penningar togo de emot Hemmans-bruk, och en af dem stadnade i Sunnatorp uti Lindberga Soken, där hans sonesfort är blef död, utan at hafwa fortplantat wettenskapen, fast han lårt hånne af sine fäder. Denne berättade mig, at hans farfar blef förskrefwen til Krantsbro i Marks Hårad, och at han där tillöfwade någon at wäfware dräll: sedan har Konstn spridt sig öfwer hela Marks Hårad. In-

gen